

RÖJNING

– för skogen och viltet

SKOGSVÅRD OCH ÄLGSKÖTSEL HAND I HAND

Tillgången på foder är av grundläggande betydelse för älgstammens vitalitet och avkastning. Brist på foder medför lägre reproduktion och lägre slaktvikter. En för stor älgstam i förhållande till fodermängden ger skador i ungskogen med sämre virkeskvalitet och tillväxt som följd.

Jakten och dess inriktning avgör älgstammens storlek. Skogsbrukets möjligheter att producera foder som kan och får utnyttjas av älgen ger förutsättningar för både älg och skog. Skogsvård och älgskötsel kräver därför samverkan för gemensamt gott resultat.

ÄLGEN BEHÖVER FODER – RÖJ PÅ RÄTT SÄTT!

Lövträd som asp, sälg, ek och rönn är omtyckta av både älg och rådjur. För älgen är tallen viktig under vintern. Många skogsägare har tidigare drabbats av älg- och rådjursskador i sina tallföryngringar och väljer därför att plantera gran istället för tall.

Av denna anledning har vi idag en låg andel tall i våra föryngringar och älgstammen behöver inte vara särskilt stor för att betestrycket på den tall som finns i beteshöjd ska bli stort. Därför är det speciellt viktigt att vi inte i onödan röjer bort lämpligt foder utan istället tillskapar foder som kan utnyttjas av älgen. Genom att röja på rätt sätt kan vi behålla foder för älgen och därigenom minska betestrycket på de skogligt värdefulla träden.

Att skapa foder vid röjning

VARFÖR RÖJER MAN I SKOGSBRUKET?

Syftet med röjningen är att gynna önskade trädslag eller individer och ge dessa bättre förutsättningar att utvecklas till goda framtidsstammar (huvudstammar).

Vid röjningen tar man bort stammar som hindrar huvudstammarnas höjd- och kronutveckling. Normalt kapar man bort de oönskade träden i stubbhöjd och hindrar på så sätt dessa träd att konkurrera med de träd som lämnas kvar.

När man röjer på detta sätt blir de bortröjda barrträden definitivt dödade. Bortröjda lövträd kan däremot förnygra sig på nytt genom att skjuta nya rot- eller stubbskott. Ofta blir dock beskuggningen från de kvarlämnade stammarna så kraftig att de nya skotten blir små och outvecklade.

ATT TOPPA KAN GE DUBBEL NYTTA!

Genom att istället toppa ett antal av röjningsstammarna vid 1–1,5 meters höjd kan man uppnå flera fördelar.

Ur skoglig synpunkt får huvudstammarna även här fritt utrymme för topp och krona att utveckla sig. I vissa fall kan till och med toppningen vara bättre än en traditionell röjning, eftersom de kvarlämnade, toppade träden, kan fortsätta att ge en viss kvalitetsdaning på huvudstammarna.

Framför allt ger toppningen den fördelen att mycket älgfoder fortsätter att produceras på arealen. De toppade träden bibehålls i en för älgen bra betningshöjd. Nya skott produceras och skottens smaklighet ökar. Det ökade utbudet av attraktivt foder kan minska risken för älgskador på huvudstammarna.

ANPASSA RÖJNINGEN TILL BETESTRYCKET!

Avsikten är att de toppade röstammarna ska hamna rejält på efterkälken och självdö när beståndet så småningom sluter sig.

Vid lågt betestryck eller för liten höjdskillnad mellan toppade träd och huvudstammar finns det en risk att de toppade träden kan växa vidare på höjden och börja konkurrera med huvudstammarna igen.

Röjningshöjden och det aktuella betestrycket har därför betydelse för om och hur man ska toppa.

Det är därför viktigt att läsa av betesutnyttjandet och i första hand arbeta med toppning i anslutning till de redan betade ytorna inom beståndet.

Många gånger får man en indikation på var dessa platser finns genom att titta på var i området som björken är betad.

Trädslagssammansättning, tillgång till skydd och vatten samt beståndets storlek och läge är faktorer som påverkar hur attraktiv en röjningsskog kommer att bli för älgen.